Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

UWAGA. W razie zmiany właściciela realności, oddać obecnemu właścicielowi lub administratorowi realności.

Nr. 77/78. Kraków, lipiec—sierpień 1925. Rocznik XIII.

CZASOPISMO WŁAŚCICIELI REALNOŚCI

ORGAN TOWARZYSTWA KATOL. WŁAŚCICIELI REALNOŚCI M. KRAKOWA I GMIN PRZYŁĄCZONYCH.

Prenumerata kosztuje rocznie **Zł. 3·60.** Numer pojedynczy **30 gr.** **Członkowie Tow. katol. właść. realn.**, w Krakowie, którzy zapłacą całoroczną wkładkę, otrzymują Czasopismo **bezpłatnie**, gdyż należytość za prenumeratę mieści się w opłacanej przez członków rocznej wkładce.

Redakcja i Administracja: UL. KARMELICKA 15, I. P. Telefon Nr. 1340 b. Redaktor odpowiedzialny: Dr. FRANCISZEK MUSSIL.

Ogłoszenia przyjmuje administracja, Kraków, ul. Karmelicka L. 15, I. p. CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona 200 zł., 1/2 str. 110 zł., 1/4 str. 55 zł., 1/8 str. 30 zł., 1/16 str. 15 zł. Nadesłane 25 gr. Drobne ogłoszenia za słowo 6 gr. (najmniej 10 słów).

Biuro Towarzystwa katol. właścicieli realności znajduje się przy ulicy **Karmelickiej L. 15, I. piętro,** otwarte jest dla członków, którym udziela się informacji codziennie od godz. **9—12** przed południem i od godz. **4—6** po południu z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych. — **Porada prawna** od 4—6 po poł. — Telefon 1340 b.

Właściciele realności popierajcie swój organ „Czasopismo właścicieli realności“

Silna organizacja dzisiaj jest bardziej niż kiedykolwiek potrzebną!

Członkowie zapłaćcie zaraz zaległe wkładki.

O KASIE CHORYCH.

Z uwagi na obowiązek właścicieli realności ubezpieczania stróżów domowych, względnie stróżek w Kasie Chorych, podajemy najważniejsze przepisy ustawy o obowiązkowym zabezpieczeniu na wypadek choroby z dnia 19 maja 1920 r. Nr. 44 Dz. u. poz. 272, rozporządzenia z dnia 18-go czerwca 1920 r. Nr. 51 Dz. ust. poz. 316 i rozporządzenia z dnia 18 listopada 1920 r. Nr. 113 Dz. u. poz. 750.

Obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby podlegają wszystkie osoby, bez różnicy płci, zatrudnione na podstawie stosunku roboczego lub służbowego, a mianowicie: robotnicy, pomocnicy, czeladnicy, terminatorzy, praktykanci, przodownicy, dozorcy, maszyniści, pracownicy i urzędnicy biurowi i techniczni, kierownicy i dyrektorzy zatrudnieni w przemyśle, rzemiośle, górnictwie, handlu i komunikacji.

Pracownicy banków, magazynów, zakładów handlowych, technicznych, sklepów, zakładów gastronomicznych, hoteli, aptek, biur, wydawnictw i czasopism, pracownicy widowisk publicznych i orkiestr, oraz wszelkich instytucyj i stowarzyszeń społecznych, religijnych, dobroczynnych i zawodowych.

Osoby, zatrudnione w przedsiębiorstwach samorządowych i państwowych, oraz pracownicy i funkcjonarjusze samorządów i państwa.

Pracownicy dróg żelaznych oraz innych przedsiębiorstw przewozowych, załogi statków i innych środków komunikacji wodnej.

Robotnicy i pracownicy rolni i leśni, zarówno stali, jak i sezonowi.

Pracownicy, nauczyciele i wychowawcy wszelkich zakładów naukowych i wychowawczych.

Służba domowa i stróże (dozorcy domowi).

Nadto pracownicy rolni i leśni.

Urzędnicy państwowi, powołani przez nominację, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia.

Pracodawcy obowiązani są w ciągu 3 dni od daty przyjęcia lub zwolnienia pracownika zawiadomić o tem zarząd Kasy. Od pracodawców, którzy w powyższym terminie nie zgłoszą pracownika, ściąga zarząd Kasy składki za czas od dnia przystąpienia do pracy do dnia, w którym Kasa dowiedziała się o niezgłoszeniu, a nadto ma zarząd Kasy prawo nałożyć na pracodawcę obowiązek zapłacenia 1-no do 5-krotnej kwoty zatajonych składek.

Do zarobku ubezpieczonych, obok płacy, zaliczyć należy wszelkie świadczenia w naturze (mieszkanie, światło, opał, utrzymanie, ordynarja, odzież), jak również świadczenia osób trzecich (np. datki za otwieranie bramy, napiwki i t. p).

Zarobki powyższe powinny być podane z dokładnem, albo — jeżeli to możliwe — z przybliżonem określeniem ich wysokości.

Ubezpieczeni stosownie do ich zarobku, dzielą się na grupy zarobkowe. Przeciętna zarobku, wypośrodkowana w obrębie jednej grupy zarobkowej, tworzy t. zw.

płacę ustawową, która jest miarodajną dla obliczenia wkładek i zasiłków pieniężnych.

Wysokość wkładki wynosi $6^1/_2\%$ płacy ustawowej. Członkowie obowiązkowo ubezpieczeni płacą $^2/_5$ należnej za nich wkładki, zaś $^3/_5$ ich pracodawcy.

Wszelkie zgłoszenia o przystąpieniu do pracy, jej opuszczeniu, jak też o zmianie zarobku, winni pracodawcy zgłaszać pisemnie do Kasy w ciągu 3-ch dni.

Zwraca się uwagę właścicieli domów, że w celu ułatwienia Kasie rejestracji służby domowej i stróżów, nałożony jest na tychże właścicieli — po myśli art. 18 wyżej wzmiankowanej ustawy — obowiązek komunikowania Kasie chorych o odnośnych osobach w ciągu 3-ch dni po objęciu przez nie pracy.

W końcu zaznacza się, że pracodawcy, którzy nie uczynią zadość niniejszemu wezwaniu, lub wogóle będą uchybiali przepisom o zgłaszaniu pracowników, podlegają karom pieniężnym aż do wysokości 5-krotnej kwoty zaległych wkładek (w myśl art. 16, oraz karom dodatkowym), w myśl art. 95, niezależnie od obowiązku zapłacenia zaległej należności i następstw przewidzianych przez inne przepisy prawne.

Wszelkie zaś oszukańcze działania, zmierzające do obejścia przepisów ustawy z dnia 19 maja 1920 r. Dz. u. R. P. Nr. 44, lub skierowane do uzyskania w sposób nieprawy świadczeń ze strony Kasy, jak również wszelkie podstępne zgłoszenia, podlegają karom, przewidzianym w powszechnej ustawie karnej.

W razie zachorowania winni są ubezpieczeni zgłaszać się do Kasy Chorych na podstawie zlecenia, wydanego przez pracodawcę, na odpowiednich blankietach, które otrzymać można w zarządzie Kasy Chorych.

Uwaga. Dawniej, za czasów obowiązywania austrjackiej ustawy o kasach chorych, jeżeli dozorca domu z tytułu swego głównego zatrudnienia ubezpieczony był w Kasie chorych, w takim razie właściciel domu nie był obowiązany zgłaszać takiego dozorcy domu do Kasy chorych. — Obecnie Zarząd Kasy chorych, stojąc na stanowisku § 55 ustęp 3-ci polskiej ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby, z dnia 19-go maja 1920 r. Nr. 44 dz. u. poz. 272, który opiewa, że jeżeli członek Kasy zatrudniony jest jednocześnie w dwóch lub więcej przedsiębiorstwach, to każdy z jego pracodawców jest odpowiedzialny za wpłacenie przypadającej na niego części składek w stosunku, jaki Kasa o. reśli na zasadzie ogólnego zarobku pracownika — wymaga, aby dozorca domu, który nadto ma gdzieindziej jedno, względnie i dwa zajęcia, wszędzie był ubezpieczony, o ile jego dzienny zarobek nie przekracza „ustanowionej płacy dziennej“ Zł. 12.50 gr.; dopiero, jeżeli zarobek dzienny przekracza Zł. 12.50 gr., co do zajęcia ponad tę normę, niema obowiązku należenia do Kasy Chorych.

PAŃSTWOWY PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI.

Poniżej podajemy do wiadomości Szan. Członkom odpis podania wniesionego do Magistratu, a zarazem podajemy też w dosłownem brzmieniu przepisy §§ 10, 11 i 12 powołanego w podaniu rozporządzenia wykonawczego, dotyczące odroczenia, względnie rozłożenia podatku tego na raty i zwracamy uwagę, że odnośne podania winny być wnoszone indywidualnie. — Właściciele realności zatem, którzy zamierzają korzystać z przewidzianych we wspomnianych paragrafach ulg, muszą wnosić odpowiednio zformułowane podania do Magistratu.

§ 10. Płatnicy państwowego podatku od nieruchomości miejskich oraz od budynków wiejskich, nie będący w stanie wskutek krytycznego położenia ekonomicznego uiścić w terminie przydadających od nich należności podatkowych, mogą zwracać się do właściwych władz wymiarowych (magistratów i wydziałów powiatowych) z prośbą o odroczenie lub rozłożenie na raty należnego podatku.

Wszystkie takie podania władza wymiarowa bada celem niewątpliwego stwierdzenia niemożności uiszczenia podatku, a następnie rozważa konieczność zastosowania tych ulg, o które płatnicy proszą i bądź zarządza sama odroczenie, względnie rozłożenie na raty spłaty należności, bądź też występuje w tej sprawie z wnioskiem do właściwej izby skarbowej, kierując się przepisami zawartemi w § 11 niniejszego rozporządzenia.

§ 11. Władze wymiarowe władne są decydować o odroczeniu terminu płatności i rozłożeniu na raty należności podatkowej na czas nie dłuższy, niż 3 miesiące, a to:

a) magistrat stoł. miasta Warszawy — do wysokości 1000 Zł. podatku,
b) magistraty m. Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania, Wilna i Bydgoszczy — do 500 Zł. podatku,
c) magistraty (zarządy gmin miejskich) innych miast i wydziały powiatowe — do 200 Zł. podatku.

§ 12. Gdy prośba dotyczy odroczenia lub rozłożenia na raty należności podatkowej w kwotach wyższych lub na czas dłuższy, niż wskazano w § 11, władza wymiarowa występuje z odpowiednim wnioskiem do Izby Skarbowej.

Izba Skarbowa może decydować sama o odroczeniu lub rozłożeniu na raty należności podatkowej do wysokości 1000 Zł. na czas nie dłuższy, niż jeden rok. Fem.

Do Prezydjum
Magistratu stoł. król. m. Krakowa
(Wydział skarbowy II.)
w Krakowie.

Towarzystwo katolickich właścicieli realności
miasta Krakowa i gmin przyłączonych
Kraków, ul. Karmelicka 15

uprasza jak niżej.

pojedynczo.

W myśl art. 5 ustawy z dnia 1 kwietnia 1925 r. Nr. 43 Dz. u. poz. 296, płatny jest podatek od nieruchomości, przypadający na każdy kwartał kalendarzowy, w końcu drugiego miesiąca następnego kwartału.

Skoro ustawa ta obowiązuje od 1 stycznia 1925 r., przeto według doręczyć się mających nakazów płatniczych podatek za I-szy kwartał 1925 r. zapłacony ma być w miesiącu lipcu b. r., za drugi kwartał 1925 r. w miesiącu sierpniu b. r.

Z uwagi, że niemożliwem wprost jest dla właścicieli domów zapłacić podatek od nieruchomości za dwa kwartały w ciągu dwóch bezpośrednio po sobie następujących miesięcy — przeto niżej podpisane prezydjum Towarzystwa uprasza o odroczenie terminu zapłaty podatku od nieruchomości za II-gi kwartał 1925 r. do października, względnie września 1925 r., ewentualnie zezwolić na spłacenie tego podatku należnego za II-gi kwartał 1925 r. w trzech ratach miesięcznych, t. j. w sierpniu, wrześniu i październiku 1925 r. bez płacenia odsetek zwłoki.

Żądanie to uzasadnione jest przepisem § 10 rozporządzenia wykonawczego z dnia 30-go kwietnia 1925 r. Nr. 48 Dz. u poz. 333, który postanawia, że płatnicy

(właściciele realności) podatku od nieruchomości nie będący w stanie wskutek krytycznego położenia ekonomicznego (nie ulega wątpliwości, że położenie ekonomiczne wszystkich płatników jest krytyczne) uiścić w terminie przypadającego podatku, mogą się zwracać do Magistratu z prośbą o odroczenie lub rozłożenie na raty należnego podatku, który w myśl § 11 powołanego rozporządzenia ma prawo do przyznawania tego rodzaju ulg.

Za
Towarzystwo katolickich właścicieli realności
m. Krakowa i gmin przyłączonych
w Krakowie, ulica Karmelicka 15.

Sekretarz: *Nartowski.* Prezes: *Dr. Mussil.*

W SPRAWIE UBEZPIECZENIA BUDYNKÓW OD SZKÓD OGNIOWYCH.

Ubezpieczenie od szkód ogniowych budynków w miastach, które nie nastręczało dotychczas żadnych trudności, stało się od chwili wprowadzenia ustawy o przymusie ubezpieczenia — źródłem rozlicznych niedogodności i nieporozumień, a także — co już zgoła nie jest obojętne — powodem dotkliwego finansowego obciążenia właścicieli nieruchomości miejskich.

Wspomniana ustawa, uchwalona przez Sejm dnia 23-go czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64 poz. 395) i uzupełniona z powodu swojej wadliwości licznymi rozporządzeniami, z których ostatnie, mianowicie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 10-go października 1924 r. (Dz. u. R. P. Nr. 92 poz. 862), przeprowadza właściwie zupełną nowelizację ustawy — jest dla miast niezmiernie uciążliwą. Wprowadza ona bezwzględny przymus ubezpieczenia budynków mieszkalnych i gospodarczych w pełnej wartości, do której wlącza się nawet mury fundamentowe znajdujące się poniżej poziomu gruntu, jeżeli chodzi o zamieszkałe sutereny, oraz nakłada na właścicieli budynków obowiązek ubezpieczenia $^2/_3$ części tak ustalonej wartości budynków w Polskiej Dyrekcji Ubezpieczeń Wzajemnych (P. D. U. W.). Pozostała $^1/_3$ wartość może być ubezpieczoną w dowolnie obranym zakładzie ubezpieczeniowym.

Gdy więc dawniej właściciel budynku mógł ubezpieczyć według swojego wyboru, albo całą wartość domu albo tylko części narażone najbardziej na zniszczenie skutkiem pożaru, a przytem mógł powierzyć ubezpieczenie instytucji, która najdogodniejsze dawała mu warunki, dzisiaj nietylko nie może ograniczyć ubezpieczenia do rzeczywistej potrzeby, lecz musi ubezpieczać także niespalne części budynku, chociaż wiadome jest, że w wielkich miastach nigdy dom cały wraz z murami piwnicznymi i fundamentowymi nie może uledz zniszczeniu w razie pożaru. Nadto musi właściciel budynku oddać bezapelacyjnie ubezpieczenie $^2/_3$ części wartości domu instytucji, narzuconej mu przez ustawę, a ma wolność wyboru zakładu ubezpieczeniowego tylko co do pozostałej $^1/_3$ wartości.

To ograniczenie swobody obywateli w dziedzinie, w której środki przymusowe mogą mieć uzasadnienie chyba tylko wobec zacofanej i gospodarczo nieuświadomionej ludności zapadłych wsi kresowych, niezdającej sobie zupełnie sprawy z potrzeby ubezpieczenia, jest tem dotkliwsze dla mieszkańców miast, że ustawa przerzuca właśnie na miasta olbrzymią część ciężarów, związanych z przeprowadzeniem ubezpieczenia. Wynika to jasno z konstrukcji ustawy, która traktuje na równi, co do sposobu oznaczenia sumy ubezpieczonej budynki miejskie i wiejskie, mimo olbrzymich różnic między nimi co do palności i możliwych rozmiarów szkody ogniowej. Ustanawia ona dla jednych i drugich obowiązek ubezpieczenia całej wartości i tem samem nakłada na właścicieli budynków miejskich obowiązek płacenia składki od części budowy, które nigdy nie mogą uledz spaleniu.

Dziwić się należy, że reprezentanci miast małopolskich w Sejmie dopuścili do takiego obciążenia ludności miejskiej na rzecz mieszkańców wsi, a również staje się aż nadto zrozumiałem stanowisko posłów b. dzielnicy pruskiej, którzy sprzeciwili się stanowczo rozciągnięciu ustawy na b. dzielnicę pruską i w istocie uwolnili ją od „dobrodziejstw“ przymusowego ubezpieczenia.

Ponieważ jednak ustawa obowiązuje w Małopolsce i jest już wykonywaną, przeto należy zastanowić się nad tem, w jaki sposób właściciele nieruchomości miejskich mają uczynić zadość wymaganiom ustawy, aby możliwie uchronić się od szkód, na jakie narażają ich niekorzystne jej postanowienia.

Przedewszystkiem należy sobie uprzytomnić, że ustawa nie znosi ani nie uchyla dawnych ubezpieczeń, zawartych w prywatnych zakładach ubezpieczeniowych. Ubezpieczenia te pozostają nadal w mocy i mogą być podwyższone do wysokości $^1/_3$ wartości budynku, jeżeli suma dotychczas ubezpieczona nie dochodziła do tej wysokości. Pozostałe $^2/_3$ wartości zostają objęte ubezpieczeniem w P. D. U. W.

Ubezpieczenie w prywatnym zakładzie jest zatem w zasadzie możliwe tylko w wysokości $^1/_3$ wartości budynku i jeżeli takie już istniejące ubezpieczenie w prywatnym zakładzie przenosi $^1/_3$ część wartości, natenczas powinno ono być zredukowane tak, aby było możliwe ubezpieczenie $^2/_3$ wartości w P. D. U. W. Niektóre prywatne zakłady ubezpieczeń (między innemi wedle naszych informacyj „Florjanka“) uzyskały jednak na podstawie układów z P. D. U. W. możność zapewnienia swoim ubezpieczonym utrzymania istniejących ubezpieczeń nawet w sumie przenoszącej $^1/_3$ część wartości. W tym względzie mogą właściciele budynków zasięgnąć informacij w zakładzie, w którym dotychczas są ubezpieczeni.

O ile budynki były już ubezpieczone w prywatnem towarzystwie przed przeprowadzeniem obowiązkowego ubezpieczenia w P. D. U. W., należy bezwarunkowo domagać się uwzględnienia istniejącej dawnej policy oraz dopilnować, aby P. D. U. W. wyznaczyła odpowiednio niższą sumę ubezpieczoną, najwyżej w $^2/_3$ wartości i aby zniżyła w tym samym stosunku opłatę za ubezpieczenie.

Nie ma bezwarunkowo powodu wypowiadania już istniejącego ubezpieczenia w prywatnym zakładzie, ani nie można odmawiać zapłaty składki należnej za takie ubezpieczenie, ponieważ ustawa, jak wyżej wspomniano, nie rozciąga obowiązkowego ubezpieczenia w P. D. U. W na całość budynku, lecz tylko na $^2/_3$ wartości, pozostawiając ubezpieczenie $^1/_3$ zakładom prywatnym. Pozatem nie leży, naszem zdaniem, w interesie właścicieli budynków miejskich ubezpieczenie całości budynku w jednej instytucji, zwłaszcza wobec szkodliwej dla miast organizacji przymusowego ubezpieczenia, przeciwnie, podział ubezpieczenia na dwie instytucje, może przynieść ubezpieczonym tylko korzyści, gdyż we współzawodnictwie o zapewnienie sobie ubezpieczenia $^1/_3$ wartości budynku, obydwie instytucje będą się prześcigały w przyznawaniu

ubezpieczającemu udogodnień, aby tylko wyprzeć konkurenta. Gdyby P. D. U. W., otrzymawszy całość ubezpieczenia, nie musiała się liczyć z konkurencją, nie byłoby już tego regulatora dla sprowadzenia wysokości opłaty do odpowiedniego poziomu.

Z tych względów nie należy zarzucać dawnych ubezpieczeń, a nawet w razie objęcia przez P. D. U. W. całości ubezpieczenia, można zawsze jeszcze według ustawy wypowiedzieć P. D. U. W. ubezpieczenie 1/3 wartości budynku — ale tylko tej części — i przenieść ją do prywatnego zakładu ubezpieczeniowego. Wypowiedzenie winno nastąpić listem poleconym na 2 miesiące przed końcem roku kalendarzowego, tak, że od nowego roku ubezpieczenie 1/3 wartości może być powierzone którejkolwiek prywatnej instytucji ubezpieczeniowej.

Ubezpieczenie obowiązkowe w P. D. U. W. winno być oparte na oszacowaniu, przeprowadzonem przy współudziale właściciela budynku, a P. D. U. W. ma przeprowadzić szczegółowe oszacowania, według rozporządzenia z 10 października 1924 r., do 31 grudnia 1925 roku. Pominięcie właściciela budynku albo jego zastępcy przy oszacowaniu jest niedopuszczalne, a właściciel, który nie zgadza się z wynikiem szacunku, ma prawo żądania rewizji oszacowania w trybie oznaczonym w rozporządzeniu.

Ponieważ P. D. U. W. przeprowadziła ubezpieczenia w Krakowie do tej pory przeważnie bez szczegółowych szacunków, należy mieć w pamięci powyższe uprawnienia właścicieli budynków, zwłaszcza, że w organizacji P. D. U. W. ubezpieczeni mają niezmiernie ograniczone prawa i są prawie odsunięci od wpływu na ukształtowanie się działalności tego zakładu. Jest to bardzo poważny błąd w jego ustroju, którego nie zasłonią zapewnienia o autonomicznym charakterze instytucji, podawane w licznie rozpowszechnianych ogłoszeniach. — P. D. U. W. niema zatem jeszcze wszystkich cech zakładu opartego na wzajemności, ponieważ ubezpieczeni nie biorą bezpośrednio udziału w jej zarządzie i tem samem nie mają zapewnionej należytej obrony swoich interesów, co zwłaszcza — jeżeli chodzi o miasta — budzić musi poważne obawy i uprawnia do żądania zmiany ustroju P. D. U. W., gdyż, jak wspomnieliśmy, ustawa o przeprowadzeniu przymusowego ubezpieczenia nie liczyła się zgoła z interesami ludności miast.

KREDYTY DLA WŁAŚCICIELI REALNOŚCI.

W lutym b. r. w Nr. 73 Czasopisma poświęciliśmy słów kilka o kredytach wekslowych, udzielanych przez Kasę Oszczędności Miasta Krakowa.

Upłynęło od tego czasu 3 miesiące, a cały szereg właścicieli realności uzyskał z Kasy Oszczędności Miasta Krakowa pożyczki wekslowe z podkładem hipotecznym w wysokości od Zł. 2.000 do Zł. 15.000 i wyżej, umożliwiając sobie w ten sposób uregulowanie i uporządkowanie swych hipotek — konieczny remont, jak naprawy dachów, fasad i t. p.

Skoro Kasa Oszczędności Miasta Krakowa zacznie udzielać pożyczek amortyzacyjnych, długoterminowych, uwzględni niezawodnie w pierwszym rzędzie tych, którzy zaciągnęli pożyczki wekslowe z podkładem hipotecznym i tym przedewszystkiem udzielać będzie pożyczek, celem skonwertowania kredytów wekslowych.

Ostrzegamy Szan. Członków przed zaciąganiem pożyczek w innych banczkach, z całą gotowością udzielających pożyczek. — Biorący nie zastanawiają się i nie orjentują, że zaciąganie wysoko oprocentowanych pożyczek na 3% miesięcznie i wyżej, rujnuje dłużnika. Zazwyczaj już przy pierwszej prolongacie po 3 miesiącach doznają dłużnicy zawodu, nie będąc w możności z niskich czynszów z domów opłacać procentów i części upłaty na kapitał. — Zdarza się, że niektóre banczki po 3-ch miesiącach żądają zwrotu całego dłużnego kapitału, obiecując ewentualnie pożyczkę na nowo udzielić.

Tego rodzaju postępowanie powoduje dla dłużników nie tylko ogromne koszta, ale zazwyczaj wprowadzanie zarządów przymusowych, sekwestr dochodów, pozbawienie właściciela zarządu swoją własnością, a w następstwie licytacyjną sprzedaż domu za bezcen — przejście domu w obce, niepowołane ręce. — Skutek zaś jest ten, że właściciel, który często posiadał realność z pradziadów, wychodzi z kijem żebraczym.

Dlatego baczność! Strzeżcie się właściciele i właścicielki, oraz administratorzy domów. — Wszelkich informacji co do warunków i sposobu udzielania pożyczek przez Kasę Oszczędności Miasta Krakowa, udziela się Członkom w biurze Towarzystwa w godzinach urzędowych od 9—12 i od 4—6 popołudniu. *Fem.*

ZEZNANIE (FASJE) O OBROCIE

w celu obliczenia państwowego podatku przemysłowego w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dnia 14 maja 1923 r. Nr. 53 Dz. u. poz. 412.

W czasie od 1-go lipca do 1-go sierpnia 1925 roku obowiązani są następujący podatnicy złożyć na formularzach, które otrzymać można bezpłatnie w Inspektoratach Skarbowych i w Izbie Skarbowej, władzy I-szej Instancji (Inspektoratom Skarbowym) zeznania o obrocie, a mianowicie:

1) kupcy I. i II. kategorji handlowej,
2) przemysłowcy I. do V. kategorji przemysłowej,
3) wykonujący wolne zawody (lekarze, notarjusze, obrońcy sądowi, artyści, architekci, inżynierowie, budowniczowie).

Kupcy i przemysłowcy niższych kategorji niż pod I i II wymienionych, a zatem od II. do V. kategorji handlowej, oraz od VI. do VII. kategorji przemysłowej, mogą również w powyższym czasie złożyć zeznania, lecz obowiązku nie mają.

Spółki akcyjne, spółki z ogr. odp. i inne przedsiębiorstwa, obowiązane do składania sprawozdań (bez względu na kategorje) obowiązane są w wyżej podanym czasie składać zeznania o obrocie Izbie Skarbowej.

Zeznanie składać obecnie należy za I-sze półrocze 1925 r., podając i wpisując w rubryce 6-tej formularza ogólną sumę obrotu (art. 5 ust.). Odnośnie do przedsiębiorstwa I. i II. kategorji handlowej, oraz I. do V. kategorji przemysłowej, obrót za każdy miesiąc oddzielnie. — Odnośnie do zawodów wolnych, zarobek brutto. — Do zeznania dołączyć należy odpis bilansu za czas od 1 stycznia do 30 czerwca 1925 r.

W rubryce 7 formularza należy wpisać, czy księgi handlowe są prowadzone. — Według art. 50 ust. przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, o ile nie prowadzą ksiąg handlowych, obowiązane są prowadzić księgę obrotu (art. 50 podaje przepisy co do księgi obrotu). Ksiąg obrotu nie uważa się za księgi handlowe. — Nie mają obowiązku prowadzenia księgi obrotu przedsiębiorstwa handlowe od III. do V. kategorji i przedsiębiorstwa przemysłowe od VI. do VIII. kategorji.

W rubryce 8 formularza podać należy, czy na poparcie wykazanej w rubryce 6 sumy obrotu płatnik gotów jest przedstawić księgi handlowe wraz z dokumentami i rachunkami. — O ile wzmiankę taką w zeznaniu uczynił, w takim razie w myśl art. 76 ustawy, władza podatkowa, względnie Komisja szacunkowa nie może ustalić obrotu odmiennie od zeznania, o ile księgi nie zostały uznane przez Komisję za nieprawidłowe lub za nierzetelne.

Jeżeli kupcy i przemysłowcy niższych kategorji, a zatem poniżej II. kategorji handlowej i poniżej V-tej kategorji przemysłowej składają zeznanie o obrocie, do czego, jak wyżej podano, nie są obowiązani, w takim razie korzystają z uprawnienia przewidzianego w dopiero co wspomnianym art. 76.

Uiszczanie podatku. Tu należy odróżnić *a)* uiszczanie przez płatników obowiązanych do składania zeznań (art. 56 ust.), *b)* uiszczanie podatku obliczonego przez Komisje szacunkowe (przez płatników nie obowiązanych do składania zeznań).

Ad *a)*. Przedsiębiorstwa handlowe I. i II. kategorji, oraz przedsiębiorstwa przemysłowe I. do V. kategorji, jak również spółki akcyjne, spółki z ogr. odpow. i inne przedsiębiorstwa obowiązane do składania sprawozdań (bez względu na kategorje) obowiązane są po upływie każdego miesiąca kalendarzowego najpóźniej do dnia 15 następnego miesiąca, wpłacić do Kasy skarbowej (ul. Wiślna) podatek przemysłowy (wynoszący wraz z dodatkiem $2^1/_2$% od sumy obrotu, osiągniętego w ubiegłym miesiącu (podatku tego nie wolno obecnie wpłacać czekami P. K. O.). Inni płatnicy, a więc przedsiębiorstwa sprawozdawcze niższych kategorji, oraz zawody wolne, winni najpóźniej w czasie od 1-go lipca do 1 sierpnia 1925 r. (nie czekając na doręczenie nakazu płatniczego) wpłacić do Kasy skarbowej podatek przypadający od obrotu, osiągniętego w ubiegłym półroczu (t. j. w I. półroczu 1925 r.), mogą jednak również wpłacać podatek jak wyżej miesięcznie.

Dowody wpłat miesięcznych i półrocznych dołączyć należy w oryginałach lub zwykłych odpisach do zeznania.

Ad *b)*. Osoby nie obowiązane do składania zeznań (art. 81 ust. i § 41 rozp. wyk.) winne są, o ile odnośne nakazy płatnicze rozesłane zostaną (w myśl art. 78 ust.) najpóźniej do 15 września 1925 r. wpłacić podatek przemysłowy, wymierzony przez komisje szacunkowe, najpóźniej do 15 października 1925 r. W razie rozesłania nakazów płatniczych po 15 września 1925 r., terminy płatności podatku będą oznaczone w nakazach płatniczych.

Przedsiębiorstwa sprawozdawcze I. i II. kategorji handlowej i I. do V. kategorji przemysłowej (wpłacające podatek w terminach miesięcznych), oraz przedsiębiorstwa sprawozdawcze niższych kategorji (wpłacające podatek półrocznie), obowiązane są wpłacać obliczony przez komisje szacunkowe podatek, o ile według nakazów płatniczych przypada do zapłaty poza uiszczonemi ratami, dopłata.

O ile suma obliczonego i wymierzonego podatku nie jest wyższa nad uiszczone już ratami miesięcznemi, względnie półrocznemi kwoty — w takim razie nie mają płatnicy obowiązku do żadnej dalszej zapłaty.

Odwołania. Od ustalonych sum obrotu i obliczonych kwot podatku wolno wnieść za pośrednictwem komisyj szacunkowych, względnie Izby Skarbowej odwołanie do komisyj odwoławczych, a to:

1. Przez płatników przedsiębiorstw sprawozdawczych (którzy składają zeznania Izbie Skarbowej) w ciągu dni 14-tu, licząc od dnia następnego po doręczeniu nakazów płatniczych.

2. Przez wszystkich innych płatników: *a)* o ile nakazy płatnicze rozesłane zostaną w przepisanym terminie, t. j. do dnia 15 września 1925 r., należy wnieść odwołanie najpóźniej do dnia 15 października 1925 r.; *b)* w razie późniejszego doręczenia nakazów płatniczych, w terminach, oznaczonych w nakazach płatniczych.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku zapłaty wymierzonego podatku w terminach przepisanych. Kto wbrew przepisom (wyżej podanym) nie złoży zeznania, lub złoży takowe po terminie, niema prawa wnoszenia odwołania, oraz podlega w myśl art. 104 ustawy, karze.

Formularz na wniesienie odwołania wraz ze wskazówkami, podamy później.

Dr. Fr. Mussil.

WALORYZACJA POŻYCZEK HIPOTECZNYCH.

§ 7 ustęp 1 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. brzmi: „Jeżeli spłata zabezpieczonej hipotecznie wierzytelności z pożyczki jest rozłożona na raty amortyzacyjne, natenczas wysokość wierzytelności będzie określona według stanu z dnia, do którego została zapłacona ostatnia rata amortyzacyjna. Wynikająca z przerachowania suma wierzytelności złotowej, będzie oprocentowana i amortyzowana jako nowa pożyczka na poprzednich warunkach“.

Objaśnienie zaś ad 3 wyraźnie ustęp powyższy komentuje, a mianowicie: „Pożyczki amortyzacyjne ulegają zatem konwersji — to znaczy, będą spłacane na podstawie nowego planu umorzenia. Nowy plan umorzenia będzie taki sam jak poprzedni, a więc okres umorzenia będzie — tak jak poprzednio — 40-letni, 30-letni i t. p., te same pozostaną kalendarzowe terminy płatności rat amortyzacyjnych, ta sama stopa procentowa i inne warunki pożyczki, ale przerachowaną pożyczkę traktować się będzie tak, jak gdyby została ona na podstawie tego planu zaciągnięta dopiero w roku 1924“.

W tych dniach Bank Gospodarstwa Krajowego oddział we Lwowie, porozsyłał do swych dłużników hipotecznych zawiadomienia, w których podaje stan zwaloryzowanej reszty kapitału dłużnego, wysokość całej pretensji wraz z dodatkami, oraz wysokość zwaloryzowanych rat amortyzacyjnych, z terminem ich płatności. Podane w tych zawiadomieniach rozłożenie reszty kapitału na pozostałą resztę ilości lat według dawnego planu umorzenia, nie jest zgodne z ustawą, albowiem — jak z wyżej zacytowanego „objaśnienia“ wynika — spłata zwaloryzowanego kapitału powinna być rozłożona na taki sam przeciąg czasu, na jaki udzieloną była pierwotna pożyczka. T. j. jeżeli pierwotnej pożyczki udzielono na lat 30, a spłacano ją już przez lat 15, to i reszta zwaloryzowanego kapitału powinna być rozłożona znowu na lat 30, a nie na pozostałe lat 15.

Wobec tego, że w poszczególnych wypadkach różnica w spłatach ratalnych może być znaczna, radzimy, komu na tem zależy — zwrócić się wprost do Dyrekcji Banku Gospodarstwa Krajowego oddział we Lwowie, z żądaniem rozłożenia reszty kapitału na pierwotny okres

czasu. — Przypuszczamy, że Bank Gospodarstwa Krajowego, znany zresztą ze swej uczynności i lojalności wobec swoich klientów, przychylnie załatwi takie podania, tem więcej, że ustawa w tym względzie wyraźnie broni interesu dłużnika.

Inne instytucje długoterminowego kredytu też — jak słyszymy — nie waloryzują ściśle według ustawy, pobierając nadto znacznie wyższy procent w porównaniu z procentem, do jakiego ustawa obowiązuje.

Przy małych kwotach nie stanowi to wszystko wielkiej różnicy, przy większych zaś pożyczkach, zwłaszcza przedwojennych, różnica w wysokości raty może dochodzić i setek złotych, co już może być poważnym ciężarem przy dzisiejszym, tak znacznie ograniczonym dochodzie z realności.

LATARNIE DO OŚWIETLANIA NUMERÓW ORJENTACYJNYCH DOMÓW.

Dowiadujemy się, że podobno Tymczasowy Wydział Samorządowy we Lwowie nie uwzględnił protestu naszego wniesionego w sprawie zarządzenia Magistratu, aby każdy dom w Krakowie zaopatrzony był w latarnię elektryczną, służącą do oświetlania numerów orjentacyjnych domów, wychodząc z założenia, że Towarzystwo jako takie nie jest legitymowane do wnoszenia protestów.

Zapatrywanie to jest mylne, gdyż według art. 2 statutu, celem Towarzystwa jest obrona i popieranie wspólnych interesów właścicieli realności w Krakowie, przez wnoszenie memorjałów, petycyj i t. p. do wszelkich władz. — Wiadomo Szan. Członkom, z szeregu artykułów drukowanych w poprzednich numerach Czasopisma, z jakich powodów protest został wniesiony. — Skoro dotąd rozporządzenie Magistratu z dnia 10-go listopada 1924 r. L. 16754/24/I. b, powoływane w deklaracjach przedkładanych właścicielom realności do podpisania, nie zostało jeszcze poszczególnym właścicielom domów doręczone, przeto na razie pozbawieni są możności wniesienia przeciw temu rozporządzeniu środków prawnych, a w następstwie skargi do Trybunału Administracyjnego.

Dnia 28 maja b. r. deputacja Wydziału Towarzystwa naszego w sprawie tej była u wiceprezydenta inż. Sarego i wręczyła temuż memorjał, który poniżej do wiadomości Szan. Członkom podajemy. — Jakkolwiek mamy nadzieję, że prezydjum miasta uzna bezcelowość oraz nieodpowiedni czas na tego rodzaju zbytkowne i kosztowne, a niepotrzebne zupełnie inowacje i dalsze instalowanie latarń wstrzyma, skoro jednak w niektórych ulicach latarnie, te o oślepiającym blasku, mające wzmocnić oświetlenie ulic, zostały już przytwierdzone, a Elektrownia miejska przedkłada właścicielom domów do podpisania oryginalnej treści deklaracje, które opiewają:

„Do Elektrowni miejskiej w Krakowie.

Niniejszem potwierdzam odbiór:

1) kompletnej latarni do oświetlania bramy domu przy ulicy .... L. ....,

2) kalendarza, według którego obowiązuję się*) zapalać i gasić lampę w myśl rozporządzenia Magistratu z dnia 10 listopada 1924 r. L. 16754/24/I. b. (uwaga: rozporządzenia takiego zupełnie właścicielom domów się nie doręcza).

Kraków, dnia ....

podpis".

*) Elektrownia miejska uznaje kwalifikację właścicieli do takiej czynności.

przeto radzimy tym właścicielom domów, którzy deklaracje takie podpiszą, zamieścić na deklaracji, względnie tym, którzy deklarację taką już podpisali, przesłać do Elektrowni miejskiej osobno uwagę tej treści:

„Odnośnie do punktu 2-go oświadczam, że wobec braku egzekutywy w stosunku do dozorcy domu, **nie** zobowiązuję się zmuszać tegoż do gaszenia lamp według wręczonego kalendarza, a sam bezwarunkowo odmawiam oryginalnego żądania wykonywania czynności zapalania i gaszenia lamp".

Do

Prezydjum Magistratu stoł. król. m. Krakowa na ręce Wnego Pana Wiceprezydenta inż. J. Sarego.

Towarzystwo katolickich właścicieli realności miasta Krakowa i gmin przyłączonych w Krakowie, ulica Karmelicka L. 15

uprasza jak niżej.

pojedynczo.

Odnośnie do bytności członków Wydziału Towarzystwa w dniu 28-go maja b. r. u WPana Prezydenta, mamy zaszczyt w krótkości zestawić sprawy na konferencji omawiane.

1. W sprawie rozporządzenia Magistratu stoł. król. m. Krakowa z dnia 10 listopada 1924 r. L. 16425/24/I b. dotąd poszczególnym właścicielom realności nie doręczonego, zarządzającego zaopatrzenie numerów orjentacyjnych domów w latarnie elektryczne, wniosło Towarzystwo, nie wchodząc na razie w kwestję, czy oświetlanie takie numerów orjentacyjnych jest wogóle potrzebne i praktyczne, oraz, czy w obecnem, tak przykrem położeniu materjalnem większej części właścicieli realności, inowacja taka jest na czasie — protest do Tymczasowego Wydziału Samorządowego z tego powodu, iż niezgodnem z istniejącemi przepisami i niesprawiedliwem jest, aby w celu wzmocnienia oświetlenia ulic ze względów bezpieczeństwa, czynić to kosztem małej części członków gminy, bo około 5.000, podczas gdy koszta oświetlania ulic pokrywane być winny z funduszow gminy, a o ile te nie wystarczają, powinni do kosztów tych przyczyniać się wszyscy członkowie gminy.

Gdyby chodziło rzeczywiście o oświetlanie numerów domów, w takim razie wystarczyłoby użycie do tego celu żarówek 10-świecowych, względnie nawet użycie świecy wielkości zależnie od pory roku, podobnie jak to za czasów rosyjskich zaprowadzone zostało w Warszawie ze względów policyjno-politycznych. — W obecnych, niezbyt korzystnych warunkach materjalnych, w jakich się gmina znajduje, nie są wskazane koszta połączone z instalacjami latarń w 5.000 domów (znaczny wydatek na drogie obecnie materjały i robociznę), niepotrzebne i zbytkowne spalanie znacznej ilości węgla z powodu używania aż 50-świecowych żarówek, przez długie godziny za dnia świecących. — Przez dodanie w ulicach gorzej oświetlonych odpowiedniej ilości lamp, osiągnęłoby się tańszym kosztem znacznie lepszy skutek. Magistrat m. Lwowa nie wydał dotąd rozporządzenia w sprawie zaopatrzenia domów w latarnie elektryczne, oświetlające numery orjentacyjne domów i na razie sprawa ta nie jest aktualna ze względu na przykre położenie materjalne większej części właścicieli realności.

Położenie materjalne właścicieli realności w Krakowie nie jest korzystniejsze od właścicieli realności we Lwowie — czyż nie byłoby wskazanem, aby Magistrat stoł. król. m. Krakowa wziął wzgląd na więcej niż przy-

kre położenie właścicieli realności, którzy przecież przed wojną w głównej mierze przyczyniali się do utrzymania równowagi budżetu miejskiego.

Przechodząc do zarządzeń wydanych w sprawie odpowiedzialności właścicieli realności co do gaszenia oraz kosztów — pozwalamy sobie zwrócić uwagę, że właściciele domów bezwarunkowo nie będą i nie mogą podpisywać przedkładanych im deklaracyj, które opiewają:

„Do Elektrowni miejskiej w Krakowie.

Niniejszem potwierdzam odbiór:

1) kompletnej latarni do oświetlenia bramy domu przy ulicy .... L. ....,

2) kalendarza, według którego obowiązuję się*) zapalać (?) i gasić (?) lampę w myśl rozporządzenia Magistratu z dnia 10 listopada 1924 r. L. 16754/24/I b (dotąd żadnemu właścicielowi domu nie doręczonego).

Kraków, dnia ....

podpis.

Kalendarz oświetlania bram domów, według którego właściciele domów, względnie stróże domów przez cały rok, co 10 dni, począwszy od godziny 2·15 w nocy musieliby o innej porze dnia wstawać, celem gaszenia lamp, jest bezsensowny, więcej niż niepraktyczny i nie do przyjęcia, wszak trudno wymagać, aby właściciele domów, czy to stróże domów przez cały rok, co 10 dni o innej porze wstawali. Tego od stróżów właściciele domów wymagać nie mogą i nie będą i wogóle nie biorą na siebie żadnej odpowiedzialności za gaszenie. Ze względu na obecne ustawodawstwo socjalne, nie mają zresztą właściciele domów żadnej egzekutywy odnośnie do stróżów.

Za czynności gaszenia w nocy latarń żądają stróże osobnego wynagrodzenia, a nadzwyczajna komisja rozjemcza niezawodnie pochopnie przyzna stróżom zapłatę z próżnych kieszeń właścicieli domów.

O ileby wogóle ta niepraktyczna i kosztowna, a rozpoczęta inowacja oświetlania numerów miała być w Krakowie kontynuowana, to podajemy rozwadze zaprowadzenie gaszenia od zewnątrz, które to gaszenie mogliby uskuteczniać posterunkowi policji, pełniący na ulicach służbę i mający obowiązek dzwonienia do bram domów, w których w oznaczonym czasie latarnie nie są pogaszone, ewentualnie mogliby to czynić funkcjonarjusze gazowni, gaszący latarnie na ulicach, ewentualnie specjalni do tego przeznaczeni funkcjonarjusze. Gdyby dalej Gmina miasta Krakowa chciała utrzymać tak zbytkowne oświetlanie ulic i numerów domów żarówkami 50-świecowemi, to właściciele realności mogliby ponosić ten koszt tylko w części, a mianowicie: koszt żarówki 10-świecowej, ($^1/_5$ część kosztów) jako zupełnie wystarczającej do oświetlenia numeru domów, a nadto skoro i ten koszt byłby dla właścicieli realności zbyt uciążliwym, oraz z uwagi, że z oświetlenia numerów korzystają wszyscy mieszkańcy gminy, przeto koszta te powinny być niezależnie od chwilowo obowiązujących przepisów ustawy o ochronie lokatorów, stale ponoszone przez wszystkich mieszkańców gminy.

Zauważamy także, że konserwacja latarń jest również wydatkiem, dającym się w obecnych warunkach przykro odczuwać właścicielom realności, a sprawianie żarówek, narażonych na częste psucie się, zwłaszcza w ulicach ruchliwych, któremi przechodzą tramwaje i przejeżdżają automobile ciężarowe, stanowić może również poważny wydatek.

Skoro oświetlanie numerów domów ma służyć dla łatwiejszego znalezienia numeru i bramy wchodowej, przeto zupełnie nieuzasadnionem i bezsensownem jest umieszczanie latarń koło numerów w miejscach, gdzie niema bram wchodowych.

Zdarza się, że na jednym domu umieszczono po 3 latarnie. Zdaniem naszem, gdyby Magistrat dopilnował aby numery domów umieszczane były w odpowiednio widocznych miejscach, aby tabliczki były należycie utrzymywane, biało lakierowane, zaś numery czarno, żeby nie były zasłaniane różnemi wywieszkami, to, przy odpowiedniem oświetleniu ulic, będącym obowiązkiem zarządu gminy, tabliczki z numerami byłyby zupełnie wystarczające.

II. W ostatnich czasach otrzymują właściciele domów polecenie odnawiania fasad, połączenia kanałów domowych z kanałem miejskim i łączenie spustów rynien dachowych z kanałem miejskim.

Wobec przykrego położenia, przeważnej części właścicieli domów, z których czynsze niewystarczają nawet na pokrywanie kosztów administracyjnych, nie są właściciele realności w możności ponoszenia obecnie tak znacznych wydatków i dlatego upraszamy o uwzględnienie tego obecnego położenia. Co do połączenia spustów rynien dachowych z kanałem miejskim. to skoro roboty te budownictwo miejskie wykonać ma we własnym zakresie działania, nieuzasadnionem jest żądanie od właścicieli realności przedkładania planów i narażanie właścicieli domów na wydatki z tem połączone.

Prosimy w tym względzie wydać odpowienie zarządzenia, a zarazem nadmieniamy, że przeważna część właścicieli realności i wydatku połączenia spustów rynien dachowych z kanałem miejskim nie jest w stanie pokryć.

III. Żalą się właściciele realności gmin połączonych, w szczególności dz. IX-tej (Ludwinów), że zostali wezwani o przedłożenie planów i zaprowadzenie instalacji wodociągowych w realnościach. Uważamy, że żądanie od właścicieli realności gmin przyłączonych, ponoszenia obecnie takich wydatków nie jest chyba nzasadnione i wykonalne.

*) Elektrownia miejska uznaje kwalifikacje właściciela realności do takiej czynności.

PRZEPISY

według brzmienia obecnie obowiązującej ustawy o ochronie lokatorów.

1. (Art. 3 lit. 1). Wynajmującemu i lokatorowi wolno jest zawrzeć na zasadzie wzajemnego porozumienia umowę co do wysokości i sposobu zapłaty komornego nie inaczej jednak jak na piśmie i na czas nie krótszy, niż na jeden rok. Nie dotyczy to atoli mieszkań do czterech pokoji włącznie.

PROJEKTOWANE ZMIANY.

1. (Ad art. 3 lit. 1). Skreślić ostatnie zdanie, ograniczające dopuszczalność umów co do mieszkań do 4 pokoji włącznie. Często zajmują mniejsze mieszkania ekonomicznie znacznie silniejsi najemcy (zbogaceni).

2. Art. 4. Pomieszczeń ubocznych jak: przedpokoje, korytarze, werandy, łazienki, kuchnie, spiżarnie, alkowy i pokoje dla służby niezalicza się do liczby pokojów mieszkalnych.

2. (Ad art. 4). Pomieszczenia uboczne należy zaliczać do liczby pokoji mieszkalnych, zwłaszcza kuchnie, alkowy, pokoje dla służby i łazienki, — kto ma pokój i kuchnię używa kuchni także jako ubikacji mieszkalnej.

Pokoje dla służby używane bywają obecnie prawie zawsze jako mieszkalne pokoje. Łazienka jest pewnego rodzaju zbytkiem, — kogo stać na łazienkę, powinien więcej płacić.

3. (Art. 5 ust. 2 opiewa): Jeżeli przedmiot najmu w czerwcu 1914 r. nie był wynajęty, jeżeli, nie można udowodnić ówczesnego komornego, lub też jeżeli ówczesne komorne było ze względu na specjalne warunki i danego stosunku umownego widocznie wygórowane, to urząd rozjemczy dla spraw najmu lub sąd ustali podstawowe komorne według ówczesnych cen przeciętnych.

3. (Ad art. 5 ustęp 2 ma opiewać): Jeżeli przedmiot najmu w czerwcu 1914 r. niebył wynajmowany, jeżeli nie można udowodnić ówczesnego komornego, jeżeli wypuszczający w najem lub najemca udowodni, że komorne płacone w czerwcu 1914 r. nie odpowiadało ówczesnym przeciętnym cenom (np. wynajęto mieszkanie, lokal taniej z powodu, że dom był nowy, ściany wilgotne. Względy osobiste, — mieszkał krewny. — Długoletni kontrakt najmu).

4. (Art. 7, 2). Opłaty dodatkowe, wyliczone pod literami *b)* i *c)* ustępu 1 ustają i obciążają właściciela, skoro komorne od danego pomieszczenia przekroczy 50% komornego podstawowego, opłaty zaś, wyliczone pod literą *a)* 75% podstawowego komornego. Właściciele budynków fabrycznych i pomieszczeń wymienionych w art. 2 lit. *j)* ust. 1 mają prawo do pobierania opłat dodatkowych, wyliczonych pod literami *a) b) c)* oraz do opłat na ubezpieczenia od ognia do czasu, gdy komorne to osiągnie 75% podstawowego komornego.

4. (Ad art. 7 ust. 2). Z uwagi, że świadczenia uboczne wzrosły i mają tendencję zwyżkową (ponad 1914 r.): przeto należy przedłożyć obowiązek ponoszenia przez lokatorów tych wydatków przynajmniej do czasu gdy czynsze osiągną rzeczywistą wartość czynszów przedwojennych, bowiem wobec ogromnej drożyzny materjałów i robocizny, a tem samem znacznie zwiększonych wydatków i opłat, 100% czynszów przedwojennych stanowią obecnie najwyżej połowę tych przedwojennych czynszów.

5. (Art. 11 ust. 2). Za ważną przyczynę należy między innemi uważać:

a) jeżeli lokator mimo upomnienia zalega z zapłatą conajmniej dwóch następujących po sobie rat komornego (artykuły 3, 6 i 9) chyba, że zaległość powstała z powodu braku pracy lub wogóle nędzy wyjątkowej.

5. (Ad art. 11 ust. 2 *a)* ma opiewać): Jeżeli lokator zalega z opłatą komornego przez 8 dni. (UWAGA: lokator ma obowiązek płacić komorne bez upominania się ze strony właściciela domu).

6. (Art. 12 I). Wrazie śmierci lokatora jego wstępni, zstępni, współmałżonek i rodzeństwo, którzy do chwili jego śmierci stale z nim mieszkali, wstępują w umowę najmu i odpowiadają niepodzielnie za wynikające stąd zobowiązania, o ile nie zrzekną się tego prawa wobec wynajmującego. Przepis ten niema zastosowania do osób, które w chwili śmierci lokatora posiadają inne mieszkanie.

II. Prawa najmu pomieszczeń handlowych i innych pomieszczeń zarobkowych, wynikające z niniejszej ustawy, przechodzą na spadkobierców lokatora, o ile spadkobiercy przedsiębiorstwo spadkodawcy w tym samym lokalu nadal prowadzą.

6. (Ad art. 12 ust. I). W razie śmierci lokatora jego wstępni, zstępni, współmałżonek, rodzeństwo, którzy do chwili śmierci stale z nim mieszkali, mają prawo zatrzymać tylko część mieszkania i to tylko w granicach potrzeby. Przepis ten niema zastosowania do osób, które w chwili śmierci lokatora posiadają inne mieszkanie.

II. Prawo najmu pomieszczeń handlowych, przemysłowych i innych pomieszczeń zarobkowych, wynikające z niniejszej ustawy, przechodzą na spadkobierców lokatora, o ile spadkobiercy sami przedsiębiorstwo prowadzą i wykonują, lnb przedsiębiorstwo to jest jedynem źródłem ich egzystencji.

7. Ze względu na ścieśnienie praw właścicieli realności, sprzeczne z konstytucją przepisy ustawy o ochronie lokatorów powinny być raczej interpretowane na korzyść właścicieli realności, aniżeli lokatorów.

8. Należy postanowić, że od 1-go stycznia 1928 r. przepisy ustawy o ochronie lokatorów w zupełności gasną.

Z uwagi na ogólną drożyznę, z uwagi, że wszystkie artykuły, materjały, robocizna itp. znacznie przekroczyły parytet z 1914 r. i niestety zapewne długo porwa, aż powrócą stosunki przedwojenne, o ile wogóle kiedy powrócą, przeto też nie można ograniczać wysokości komornego do czynszów przedwojennych.

W interesie rozwoju miast i całego Państwa polskiego leży, aby przez umożliwienie remontu utrzymać w zdatnym do użycia stanie obecnie domy, które się walą i z dniem każdym domów ubywa, a nadto, aby ożywić ruch budowlany, dla zapobieżenia choć w części brakowi mieszkań.

Konieczność zmian niektórych postanowień obecnej ustawy o ochronie lokatorów, a w następstwie zupełne jej zniesienie.

Obecna ustawa o ochronie lokatorów zawiera wiele postanowień znacznie dla właścicieli realności niekorzystniejszych niż poprzednia ustawa. Wydział Towarzystwa wniósł do Rządu do Sejmu i Senatu memorjał z żądaniem niektórych zmian, a również z żądaniem, aby ustawa obecna od 1 stycznia 1928 r. w zupełności obowiązywać przestała Powyżej zapoznajemy Sz. Członków z naszemi żądaniami.

Sz. Członków upraszamy o zgłaszanie w biurze Towarzystwa swych uwag i żądań zmiany postanowień ustawy, poczem specjalna komisja wyłoniona z członków Wydziału, nad zgłoszonemi żądaniami przeprowadzi dyskusję i w miarę potrzeby, przedłoży właściwym czynnikom dalszy memorjał.

UWAGA.

Według art. 16-go ustawy z dnia 18 marca 1925 r. Nr. 36, p. 232, zmieniającej niektóre przepisy o państwowym podatku dochodowym, ustanowiono terminy płatności podatku dochodowego na dzień 1-go maja i 1-go listopada roku podatkowego. Do dnia 1 mają, względnie w 1925 r. 31 maja, należy uiścić połowę kwoty przypadającej wedle skali art 23 ustawy od wykazanego w zeznaniu dochodu.

Dalej postanawia wspomniany art., że w terminie do 1 listopada roku podatkowego winni wszyscy płatnicy uiścić **ewentualną różnicę między podatkiem wymierzonym na dany rok przez władze podatkowe a podatkiem zapłaconym w terminie do 1-go maja roku podatkowego, względnie w 1925 r. do 31 maja.**

Ten ustęp niejasny i sprzeczny z ustępem 1-szym i powinien brzmieć: **„W terminie do 1-go listopada roku podatkowego, winni wszyscy podatnicy uiścić 2 połowę, ewentualnie także resztę podatku wymierzonego na dany rok przez władze podatkowe“, albo: W terminie do 1-go listopada roku podatkowego winni są wszyscy podatnicy uiścić resztę podatku wymierzonego przez władze podatkowe na dany rok, po potrąceniu zapłaconej już w czasie do 1-go maja roku podatkowego kwoty.**

Ewentualnie mógłby ustęp 2-gi pozostać w brzmieniu ustępu 4-go art. jednak z opuszczeniem słowa **„ewentualną“.**

RACHUNKI ZA GAZ I PRĄD ELEKTRYCZNY.

Członkowie nasi żalili się, że Gazownia i Elektrownia miejska w rachunkach podawały jedynie iłość spalonego gazu, względnie ilość zużytego prądu, bez podawania ceny za 1^3 gazu względnie kilowat godziny, jak również nie podawały kwot do zapłaty przypadających. Prezydjum Towarzystwa zwróciło się do obu Dyrekcji z prośbą o wpisywanie w rachunek kwot do zapłaty przypadających.

Obie Dyrekcje prośby przychylnie załatwiły i w rachunkach wyszczególnione bywają kwoty do zapłaty przypadające.

INFORMACJE PODATKOWE.

Podatki i opłaty w czerwcu, lipcu i sierpniu 1925 r.

1) Zeznania (fasje) o obrocie w celu wymiaru podatku przemysłowego (obrotowego) składać należy w czasie od 1 lipca do 1 sierpnia 1925 roku. (Bliższe objaśnienia w osobnym artykule).

2) Podatek przemysłowy 2½% od obrotu za maj b. r. należy wpłacić do dnia 15-go czerwca 1925 r. w Kasie skarbowej (ul. Wiślna). Za czerwiec do 15-go lipca b. r., za lipiec do 15-go sierpnia b. r. Podatek ten można do dnia 29-go czerwca b. r. wzgl. 29-go lipca b. r., wzgl. 25-go sierpnia b. r. wpłacić bez opłaty odsetek zwłoki. (W numerze 72 „Czasopisma“ str. 4 podaliśmy, kto obowiązany jest do płacenia tego podatku w ratach miesięcznych.

3) III-cia rata podatku majątkowego— w wysokości $^1/_6$ części całego podatku majątkowego prowizorycznie obliczonego musi być zapłaconą do dnia 30-go czerwca b. r. w Kasie Skarbowej albo przez P. K. O. (Konto Nr. 402112), a to pod rygorem przymusowego ściągnięcia wraz z karami za zwlokę 4% miesięcznie z kosztami egzekucyjnemi.

Od obliczenia 3-ciej raty niema odwołania. Odnośne zawiadomienia Urzędy Skarbowe już doręczają.

4) Ustawa o podatku od nieruchomości. Podatek od nieruchomości wynosi w r. 1925 12%.

Podatek przypadający na każdy kwartał kalendarzowy płatny jest w końcu drugiego miesiąca następnego kwartału. (Bliższe szczegóły w osobnym artykule).

Zwracamy uwagę, że właściciele realności lub ich części, niepodlegających ustawie o ochronie lokatorów, obowiązani są zmiany w wysokości czynszu najmu tychże realności lub ich części, zaszłe w ciągu roku 1924 zgłosić bezzwłocznie w Magistracie (Wydział II. pl. WW. Świętych 6, II p.), a to pod rygorem kar przewidzianych w ustawie o podatku dochodowym.

5) Listy imienne i wykazy dla wymiaru podatku dochodowego na 1925 r., należy przedłożyć Inspektoratom podatknwym (obecnie Urzędami Skarbowymi zwanym) najdalej do dni 8 od doręczenia wezwania. W razie nie przedłożenia w zakreślonym terminie, nałożoną zostanie grzywna w kwocie do zł. 50.

O ile który z lokatorów nie odda na czas wypełnionego wykazu, należy w liście imiennej umieścić odpowiednią uwagę.

6) Podatek dochodowy od uposażeń (pensyj i emerytur) i wynagrodzeń za najemną pracę. — Według wskazówek podanych w Nrze 76. Podatkowi temu podlegają uposażenia, począwszy od Zł. 2.500 rocznie. Podatek płatny w 7 dni po dokonaniu potrącenia.

7) Pomoc, porada i obrona w sprawach podatkowych. — Sprawy podatkowe (fasje i odwołania dla wszelkiego rodzaju Spółek, Towarzystw, przedsiębiorstw, oraz osob fizycznych, dotyczące podatku dochodowego, przemysłowego (obrotowego), majątkowego, od kapitałów i rent, podatków gminnych sporządza i załatwia, oraz informacyj udziela kancelarja adwokata Dra Mussila, obrońcy w sprawach podatkowych, Kraków, Karmelicka 15.

8) Ryczałt opłat dodatkowych do czynszów wynosi:

1) Z lokali sklepowych 5%
2) Z mieszkań 7%

W domach, w których niema połączeuia z kanałem miejskim, podwyższa się ryczałt o 1%.

O ile opłaty są wyższe, mogą właściciele żądać od lokatorów zapłaty faktycznych wydatków, w takim jednak razie muszą wydatki proporcjonalnie rozłożyć i na żądanie lokatorów przedstawić rozliczenie i rachunki.

9) W „Czasopiśmie“ Nr. 72 na str. 3 podaliśmy tabelę ze sposobem rozliczania opłaty przez lokatorów należytości za nadmiar zużytej wody. Radzimy z tabelki tej korzystać. Na życzenie przeprowadza biuro Towarzystwa rozliczanie nadwyżki za skromną opłatą.

RÓŻNE UWAGI.

Właściciele domów i administratorowie ubezpieczajcie domy od odpowiedzialności prawno-cywilnej. Zwracamy uwagę na artykuły na str. 7 Nr. 72 i str. 7 Nr. 73 „Czasopisma“.

Odwołania od orzeczeń Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu. Od orzeczeń Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu odwołać się można do Sądu okręgowego cywilnego, jako apelacyjnego w przeciągu dni 14 tu od dnia ogłoszenia orzeczenia, a nie od dnia doręczenia na piśmie tego orzeczenia.

Zniżki do teatrów i kin mogą Szan. Członkowie otrzymywać w biurze Towarzystwa, Karmelicka L. 15, I. p. od godziny 9—12 i od 4—6 po południu.

SZANOWNI CZŁONKOWIE

popierajcie firmy chrześcijańskie umieszczane w dziale „Rabaty dla Członków“ i w dziale „Inseratowym“.

RABATY DLA CZŁONKÓW.

Następujące sklepy udzielają Członkom Towarzystwa, **za okazaniem legitymacji** przy zakupach rabaty:

1) S. Wojciechowski, skład farb i materjałów, Karmelicka 21 — 3% do 10%;

2) Józef Rudnicki, sklep galanteryjny, Rynek gł. Linia A-B — 10%;

3) Władysław Gryglewski, instalator wodociągów i zakład blacharski, Garbarska 26 – 10%;

4) Wincenty Graff, zakład tapicersko-dekoracyjny i meblowy, Florjańska 57, I. p. wejście od ul. Pijarskiej L. 10 — 10%;

5) Tomasz Mężyk, handel materjałów (farby, lakiery, nafta, benzyna i t. p., (plac Szczepański róg ul. św. Tomasza — 5%;

6) Jan Sajak, zakład krawiecki, Karmelicka 39 — 5% do 10%;

7) Jan Muż, zakład elektrotechniczny, Pańska 10 — 5%;

8) Stefan Sajak, magazyn obuwia, Długa 27 — 5%;

9) Antoni Jarosz, skład kapeluszy męskich krajowych i zagranicznych, Kraków, ul. Sławkowska L. 24 — 5%;

10) F-ma Ślimakowski, Rynek gł. A—B—3%.

11) Stanisław Paszkot, pracownia szewska i magazyn obuwia ul. Szewska L. 25, 5—10%.

12) Antoni Wesołowski, pracownia kostjumów i płaszczy damskich, ul. św. Jana L. 13, 10—15%.

13) T. Zajdzikowski, zakład witrażowo szklarski, św. Jana 30, 5—10%.

14) Adam Błażek, Pracownia blacharska, Kraków, ul. Florjańska L. 26 — 5—10%.

15) Wojciech Szczepanek, koncesjonowany instalator urządzeń wodociągowych, oraz zakład blacharski (także pokrywanie dachów blachą), Kraków, ul. Jagiellońska 8. 10%.

DZIAŁ INFORMACYJNY.

I.

Cena gazu wynosi za 1 m³ 35 gr., cena prądu elektrycznego za 1 kilowat godzin 70 gr.

II.

Ważniejsze opłaty stemplowe.

1) Pełnomocnictwa w zasadzie Zł. 2·—, pełnomocnictwo w sprawach należących do Sądów cywilnych 70 gr.

2) Podania, względnie rekursa podatkowe:

a) Jeżeli kwota podatku nie przewyższa Zł. 20·— = 20 gr.;

b) Jeżeli kwota podatku nie przewyższa Zł. 140·— = 40 gr.;

c) Jeżeli kwota podatku przewyższa Zł. 140·— = Zł. 2·—.

3) Załączniki do podań, względnie rekursów:

a) Poniżej Zł. 140·— = 10 gr.;

b) Powyżej „ 140·— = 40 gr.

4) Napisy (rubra) 40 gr.

III.

Informacje i odpowiedzi pisemne.

W sprawach dotyczących własności realnej udziela się odpowiedzi w niniejszym dziale, lub listownie, za nadesłaniem koperty zaopatrzonej znaczkiem pocztowym na odpowiedź.

IV.

Opłata za wywóz jednej skrzynki popiołu i śmieci wynosi 35 gr., za jeden wóz Zł. 10·50.

Należytość za wywóz nieczystości kloacznych wynosi w dzień Zł. 9·—, w nocy Zł. 13·50 za 1 m³.

V.

Członek, który wkładkę roczną Zł. 12 — zapłacił, ma prawo:

1) **do bezpłatnego informowania się** w biurze Towarzystwa przy ul. Karmelickiej L. 15, I. p., we wszelkich sprawach, dotyczących spraw właścicieli realności, zgłaszania się względem administratorów i dozorców domów i informowania się co do kwalifikacyj tychże, zasięganie bezpłatnej porady prawnej we wszystkich sprawach skarbowych, podatkowych i stosunku najmu dotyczących;

2) otrzymuje bezpłatnie niniejsze pismo, w którem podaje się do wiadomości wszelkie sprawy i praktyczne wskazówki, dotyczące właścicieli realności;

3) jakoteż wszelkie inne pisma dla członków przez Towarzystwo wydawane;

4) do wstępu na posiedzenia, Walne Zgromadzenia, wiece itp.;

5) w końcu ma prawo korzystania z **Biura administracji realności,** (patrz dział inform.), oraz z załatwiania spraw podatkowych za rocznym ryczałtem (patrz dział inform.).

VI.

Wszelkich informacyj w sprawach dotyczących właścicieli nieruchomości, oraz **porady prawnej** w sprawach skarbowych, podatkowych i stosunków najmu dotyczących, udziela się członkom codziennie od godziny 9—12 i od 4—6 po południu, z wyjątkiem niedziel i świąt.

VII.

Reklamacje.

Każdy członek, któryby naszego „Czasopisma" nie dostał, zechce się zgłosić do biura Towarzystwa (ul. Karmelicka L. 15, I. p.).

Reklamacje będą tylko do 14-tu dni uwzględniane. Reklamacje są wolne od opłaty pocztowej.

Celem umożliwienia skutecznego doręczenia „Czasopisma właściciel realności" upraszamy o bezzwłoczne zawiadamianie ustne lub korespondentką w razie zmiany mieszkania.

VIII.

Biuro administracji realności przy Towarzystwie przyjmuje **całkowite administracje realności** oraz **częściowe** (załatwienie spraw podatkowych, fasji, interwencje u władz, sprawy najmu, wypowiedzeń itd.), dając Szan. właścicielom gwarancję należytego załatwiania tych agend, oraz zapewniając należyte fachowe, na przepisach ustaw oparte załatwianie wszelkich w zakres administracji wchodzących czynności.

IX.

Zwracamy uwagę, że na żądanie załatwia się dla Szan. członków za umiarkowaną opłatą przez cały rok wszelkie sprawy podatkowe, jak:

1) Fachowe na przepisach ustaw oparte sporządzenie przez cały rok wszystkich fasyj, a mianowicie do podatku dochodowego, przemysłowego (obrotowego) itp.

2) Przestrzeganie i utrzymywanie w ewidencji terminów przedkładania fasyj.

3) Wnoszenie wszelkich fasyj, odwołanie rekursów i pism do Inspektoratów skarbowych i Izby skarbowej w terminach ustawą przepisanych.

4) Interwencja w zastępstwie stron w Inspektoratach skarbowych i Izbie skarbowej w sprawach podatkowych (przy załatwianiu i wyjaśnianiu usterek do fasyj do podatku przemysłowego (obrotowego), podatku dochodowego, wykazywaniu potrąceń itd.).

5) Sporządzanie odwołań i rekursów od niesprawiedliwych wymiarów podatków do wyższych instancyj.

W ten sposób strona unika obowiązku i konieczności prowadzenia ewidencji i myślenia przez cały rok o różnych terminach, unika nakładania grzywien za nieprzedłożenie fasyi w przepisanych terminach, unika konieczności osobistej interwencji u władz.

X.

Rewizje przypisu podatków.

Zapoznanie się z różnorodnemi ustawami, rozporządzeniami i przepisami, ulegającemi często zmianom, jest bardzo trudne i nader skomplikowane i żaden właściciel nie może się zorjentować w sposobie składania zeznań, terminach itp., nie może wiedzieć, ile ma płacić, a już tem bardziej nie wie, na jakiej podstawie wymiar uskutecznionym został. Każdy powinien mieć możność skontrolowania, że to, co płaci, też rzeczywiście od niego się należy.

Podatnik, nie będąc w możności skontrolowania, czy wymiar względnie przypis jest słuszny, niejednokrotnie bezwiednie płaci wyższy podatek niżby się należał.

Towarzystwo katolickich właścicieli realności, pomne swych zadań i chcąc swych członków uchronić przed płaceniem nienależnych podatków, zorganizowało przy ulicy Karmelickiej 15 biuro porad i rewizji przypisów i wymiarów podatków, z którego za niewielką opłatą wszyscy członkowie Towarzystwa mogą korzystać.

Kupno-sprzedaż

domów, will i t. p., najem mieszkań i lokali.

Do wynajęcia lokal sklepowy z wystawą i mieszkaniem, komfort — od 1-go lipca 1925 roku.

Wiadomość w biurze Towarzystwa Karmelicka 15, I. p. od 4—6 po południu.

Nakładem Towarzystwa kat. właścicieli realności m. Krakowa i Gmin przyłączonych. — Drukarnia Związkowa w Krakowie pod zarządem J. Dziubanowskiego.